

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Podpisnik: Tanja Bolte
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska številka: af 3c 42 79 00 00 00 00 56 7c a
Datum in čas podpisa: 13.34, 13.10.2018
Ref. št. dokumenta: 35605-40/2018/3

Ref. št. dokumenta: 35605-40/2018/3

Zveza ekoloških gibanj Slovenije – ZEG

zegslo20@gmail.com

Društvo volčje srce

volcje.srce@gmail.com

Kinološko društvo Krško

Ul. Anke Semičeve 40

8273 Leskovec pri Krškem

Številka: 35605/40/2018/3

Datum: 17. 10. 2018

Zadeva: Zahteva za popolno prepoved odstrela volkov z odgovori na vaša vprašanja
Veza: Dopis GSV 35400-10/2018/3, 3. 19.2018

Spoštovani!

Prejeli smo vaš dopis, ki nam ga je posredoval tudi Generalni sekretariat Vlade RS št. 35400-10/2018/3 z dne 3.10.2018 v katerem zahtevate popolno prepoved odstrela volkov ter postavljate nekaj vprašanj v zvezi s tem.

V Sloveniji in Evropski uniji je vzpostavljen zakonodajni okvir za upravljanje z velikimi zvermi. Velike zveri (med katere spada tudi volk) so v Sloveniji ogrožene vrste, za katere velja sistem strogega varstva, ki je določen v 12. členu Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (v nadaljnjem besedilu: Direktiva o habitatih). Republika Slovenija je določbe Direktive o habitatih prenesla v svoj pravni red zlasti z 81. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNorg in 31/18), v nadaljevanju ZON.

Upravljanje zavarovanih živalskih vrst je kompleksno in zato je potrebna celovita obravnava, kar zlasti velja za velike zveri, saj gre za populacije, ki živijo na obsežnih območjih pretežno kulturne krajine. Ob sobivanju ljudi in zveri prihaja tudi do različnih konfliktnih situacij, ki privedejo tudi do vznemirjanja, ogrožanja varnosti ljudi in tudi do nastanka večjih škod na premoženju. Osrednja cilja upravljanja velikih zveri v Sloveniji sta ohranjanje populacije v ugodnem stanju in hkrati zagotavljanje ustrezne ravni sobivanja zlasti še v kmetijski krajini.

Pristopi k temu so opredeljeni v strateških dokumentih in so večplastni: npr. zagotavljanje preventivnih ukrepov za rejce, odškodninski sistem, možnost intervencije v nujnih primerih (intervencijska skupina), preprečevanje nastajanja konfliktov z ozaveščanjem in podobnimi ukrepi. Za zagotavljanje ugodnega stanja volka je Vlada Republike Slovenije sprejela Strategijo ohranjanja volka (*Canis lupus*) v Sloveniji in trajnostnega upravljanja z njim (sklep Vlade RS št. 35602-1/2009/4 z dne 24. 9. 2009, v nadaljevanju: Strategija za volka) in Akcijski načrt za

upravljanje populacije volka (*Canis lupus*) v Sloveniji za obdobje 2013 – 2017 (sklep Vlade RS št. 00728-7/2013/4 z dne 6. 2. 2013, spremembe in dopolnitve - sklep Vlade RS št. 35600-1/2015/7 z dne 12. 3. 2015). V Strategiji za volka je podana analiza ogroženosti in obstoječih ohranitvenih ukrepov ter cilji in smernice za ohranjanje in trajnostno upravljanje populacije volka v Sloveniji za zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti in sobivanja človeka z volkom.

Zaradi prisotnosti velikih zveri se izvajajo določeni upravljavski ukrepi, ki so namenjeni sobivanju z velikimi zvermi. Tako se izvaja izplačilo odškodnin zaradi škod po velikih zvereh ter subvencionira zaščitna sredstva oškodovancem, v okviru Programa razvoja podeželja je možno uveljavljati sredstva za stroške dela z vzpostavitvijo elektroograj in dela z živino kot posledico tega, za pastirske pse in pastirja.

V Predlogu Odloka o ukrepu odvzema osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave za obdobje do 30. septembra 2019, ki je bil v javni obravnavi juliju 2018 je bil predlagan odzem 11 volkov, vendar vam sporočamo, da bo šel odlok v nadaljnjo obravnavo le v delu, ki se nanaša na medveda.

V nadaljevanju vam odgovarjamo še na vaša vprašanja.

1. Ali se kompletni kadavri (poginulih in odstreljenih osebkov) dostavljajo na patološki pregled/obdukcijo na veterinarsko fakulteto oz. ustrezno strokovno inštitucijo z namenom ugotavljanja stanja zdravja osebkov in posredno populacije in potem v celoti na upepelitev (z glavo in kožo)? Prosimo za dokaze o tem. V kolikor se to ne izvaja, kje končajo kadavri oz. njihovi deli?

Kadavri vseh odvzetih osebkov iz narave se dostavljajo na veterinarsko fakulteto (v nadaljevanju: VF) v Ljubljani. Na VF opravijo sekcijo in potrebne diagnostične preiskave za ugotavljanje vzroka morebitnih patoloških sprememb oz. povzročiteljev bolezni (bakterije, virusi, zajedavci). O raztelesbi in morebitno ugotovljenih spremembah je kreiran zapisnik ter uraden izvid. Na VF se ne pošilja tistih poginulih osebkov, katerih kadaver je v takem (razpadajočem) stanju, da premik iz narave ni strokovno smiseln. Glede na naravo odvzema (izguba, odstrel) je odvisno nadaljnje postopanje s kadavrom, skladno s predpisi in sicer:

- V primeru izgube se po opravljeni sekciji cel kadaver oz. dele kadavra ponudi Prirodoslovnemu muzeju Slovenije. V kolikor ta ne izrazi interesa za prevzem, gre truplo oz. ostanki trupla v uničenje.
  - V primeru zakonitega odstrela na podlagi predpisa, se kadaver odda preparatorju v prevzem, le-ta volka na podlagi dogovora z upravljavcem lovišča oz. upleniteljem ustrezno obdela in pripravi ter ga vrne le-temu.
  - V primeru nezakonitega odstrela je s strani Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS), še pred pregledom (ob jasnih okoliščinah, da gre za odstrel) na VF, podana prijava po uradni dolžnosti organom pregona. VF v tem primeru skladno z napotili organov pregona opravi sekcijo, zavaruje dokaze ter preda ugotovitve ter morebitni dokazni material policiji oz. hrani dokazni material do odločitve sodišča.
2. Koliko poginulih mladičev je bilo prijavljenih v zadnjih petih letih kot naravna izguba, kako poteka postopek ugotavljanja?

V zadnjih 5 letih (koledarsko obdobje 2014-2018) je bilo iz narave odvzetih 37 volkov obeh spolov in vseh starostnih kategorij. Zaradi izgub je bilo odvzetih skupaj 14 osebkov, med njimi 3 mladiči v prvem letu (starost 0+). Najpogostejši vzrok za izgube so mehanične poškodbe, kot posledica trka z motornim vozilom in sicer v 9-tih primerih. Najditelji kadavrov so bili bodisi naključni obiskovalci gozda, gozdarji ali lovci. O najdbi je bil obveščen za gozdne živali in lovstvo pristojen strokovni delavec ZGS, narejen je bil zapisnik z biometričnimi podatki najdene

poginule živali. Vsi poginuli mladiči volkov so bili s strani ZGS predani na VF v sekcijo in ugotavljanje vzroka smrti. Na osnovi izvidov preiskav na VF je eden od pregledanih mladičev poginil zaradi bolezni (sepsa), dva mladiča pa sta poginila zaradi telesne oslabeledosti, ki je bila posledica podhranjenosti.

3. Kakšno je število odraslih poginulih volkov v obdobju zadnjih petih let, kaj so bili razlogi pogina in v kakšnem zdravstvenem stanju je bil posamezen volk?

V zadnjih 5 letih (koledarsko obdobje 2014-2018) ni bilo registriranega pogina odraslih (starost 2+) osebkov zaradi bolezni. Poleg 3 poginjenih mladičev v prvem letu starosti (glej odgovor na prejšnje vprašanje) sta bila najdena še 2 poginjena volka v drugem letu starosti (1+) z ugotovitvijo na VF, da so ju po vsej verjetnosti pokončali drugi volkovi (vidne ugrizne rane po telesu) ter dva osebka (1+ in 10+), ki sta bila zaradi vidnih bolezenskih znakov (slaba kondicija, spremembe na koži, spremenjeno obnašanje) v tem obdobju odstreljena na podlagi pravnomočne izredne odločbe Agencije RS za okolje. Na osnovi izvidov preiskav na VF je bilo zdravstveno stanje izredno odstreljenega volka v enajstem letu starosti (10+) prizadeto zaradi različnih povzročiteljev bolezni (bakterije in zajedavci), kot posledica starosti, obrabe zobovja, ugriznih ran po telesu ter sepse. Zdravstveno stanje volka v drugem letu starosti (1+) pa je bilo prizadeto zaradi številnih ugriznih ran (najverjetneje zaradi hierarhične regulacije znotraj tropa volkov) ter posledično sepse.

4. V kolikšnem času po pričetku veljavnosti vsakoletnega odloka so vsi volki iz letne kvote odstreljeni (časovna porazdelitev)?
- a. Za obdobje od veljavnosti izdaje predpisa do 30. septembra 2014 je bil izdan v Ur. l. RS, št. 104/2013 z dne 13. 12. 2013 »Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave« tedanjega Ministrstva za kmetijstvo in okolje, ki v prilogi 2 ni določil (dovolil) odstrela volkov za omenjeno obdobje. V tem načrtovalskem obdobju je bila zabeležena smrtnost 7 volkov – 2 sta poginila zaradi bolezni, 2 sta bila povožena, 2 sta bila neupravičeno odstreljena (podana prijava na Policijo in inšpekcijo) in 1 izredno odstreljen na podlagi pravnomočne izredne odločbe ARSO.
- b. Za obdobje od 1. oktobra do 30. septembra 2015 je bil izdan v Ur. l. RS, št. 71/2014 z dne 3. 10. 2014 »Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave« Ministrstva za okolje in prostor, ki je v prilogi 2 določil (dovolil) odstrel 5 volkov in druge omejitve pri odstrelu za omenjeno obdobje. V tem načrtovalskem obdobju je bila zabeležena smrtnost 8 volkov – 2 sta bila povožena, 1 je bil neupravičeno odstreljen (podana prijava na Policijo in inšpekcijo), 1 poginil zaradi ugrizov drugih volkov, 4 so bili redno odstreljeni na podlagi omenjenega predpisa, zadnji z datumom 23. 11. 2014.
- c. Za obdobje od 1. oktobra do 30. septembra 2016 je bil izdan v Ur. l. RS, št. 78/2015 z dne 16. 10. 2015 »Pravilnik o spremembah Pravilnika o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave« Ministrstva za okolje in prostor, ki je v prilogi 2 določil (dovolil) odvzem 7 volkov (odvzem = odstrel + vse izgube neglede na vzrok) in druge omejitve pri odvzemu za omenjeno obdobje. V tem načrtovalskem obdobju je bila zabeležena smrtnost 7 volkov – 3 so bili povoženi ter 4 redno odstreljeni na podlagi omenjenega predpisa, zadnji z datumom 12. 11. 2015.
- d. Za obdobje od veljavnosti izdaje predpisa do 30. septembra 2017 je bil izdan v Ur. l. RS, št. 3/2017 z dne 20. 1. 2017 »Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave za leto 2017« Vlade RS, ki je v prilogi 2 določil

(dovolil) odvzem 10 volkov (odvzem = odstrel + vse izgube neglede na vzrok) in druge omejitve pri odvzemu za omenjeno obdobje.

V tem načrtovalskem obdobju je bila zabeležena smrtnost 4 volkov – 1 so pokončali ugrizi drugih volkov, 3 so bili redno odstreljeni na podlagi omenjenega predpisa, zadnji z datumom 28. 1. 2017.

- e. Za obdobje od veljavnosti izdaje predpisa do 30 septembra 2018 je bil izdan v Ur. l. RS, št. 72/2017 z dne 15. 12. 2017 »*Odlok o ukrepu odvzema osebkov vrst rjavega medveda (Ursus arctos) in volka (Canis lupus) iz narave za obdobje do 30. septembra 2018*« Vlade RS, ki je v prilogi 2 določil (dovolil) odvzem 10 volkov (odvzem = odstrel + vse izgube neglede na vzrok) in druge omejitve pri odvzemu za omenjeno obdobje.

V tem načrtovalskem obdobju je bila zabeležena smrtnost 12 volkov – 3 so bili povoženi, 1 je poginil zaradi bolezni, 1 je bil izredno odstreljen na podlagi pravnomočne izredne odločbe ARSO, 7 je bilo redno odstreljenih na podlagi omenjenega predpisa, zadnji z datumom 24. 1. 2018.

5. Kdaj bo država s predpisom določila ustrezne sodobne tehnične in druge pogoje glede rejce domačih živali na prostem na območju pojavljanja volka, kakšne pogoje načrtuje?

Načine varovanja premoženja predpisuje Pravilnik o primernih načinih varovanja premoženja in vrstah ukrepov za preprečitev nadaljnje škode na premoženju (Uradni list RS, št. 74/05). Tako je že z obstoječo zakonodajo za varovanje domačih živali predpisana obodna elektroograja, ki se je izkazala za učinkovito, če je bila ustrezno uporabljena in vzdrževana. Kot priporočeni ukrepi pa so v zakonodaji navedene še podrobnejše lastnosti oziroma izvedbe obodne elektroograje. Z raziskavami velikih zveri, ki so bile narejene v Sloveniji, pa se je pridobilo še dodatna tehnična in strokovna znanja, ki se bodo uporabila pri posodobitvah obstoječega odškodninskega sistema, ki vključuje tudi varovanje premoženja.

6. Kako se ukrepa v primeru ponavljanja škodnih primerov pri enih in istih rejcih, ki svojih živali ustrezno ne zaščitijo!

Če je nastanek škode objektivno pričakovan in rejec pa svojega premoženja ne zaščiti na primeren način, se za nastalo škodo ne izplača odškodnina. Nastanek škode je objektivno pričakovan v primeru če so povzročiteljice škode velike zveri, na celotnem osrednjem življenjskem prostoru velikih zveri, v primerih če škodo povzročijo druge zavarovane živali pa je škoda objektivno pričakovana, če je v neposredni okolici pašnika v zadnjih treh letih že najmanj dvakrat prišlo do škodnega dogodka.

Če je rejec na primeren način kot dober gospodar naredil vse potrebno, da obvaruje svoje premoženje pred nastankom škode in ta še vedno nastaja, lahko od ministrstva zahteva izvedbo ustreznih ukrepov za preprečitev nadaljnje škode (92. člen ZON). Pri tem se izplača nastala škoda, ki so jo povzročile zavarovane živali in sofinancira sredstva za izvedbo ukrepov za preprečitev nadaljnje škode.

7. Kako pristojna inšpekcija oz. policija identificira in obravnava - sankcionira nezakonit odstrel ali kakršno koli drugo škodovanje volku ter kaj je pri tem v zadnjih letih ugotovila?

Policija na podlagi prijav občanov ali pristojnih institucij, ki se nanašajo na nezakonit lov volka, obravnava kaznivo dejanje "Nezakonito ravnanje z zaščitenimi živalmi in rastlinami" (344. člen KZ-1), kamor spada nezakonito posedovanje, odvzem, poškodovanje, usmrnitev, izvoz, uvoz ali trgovanje z zaščitenimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, njihovimi deli in izdelki iz njih kamor sodi tudi volk kot zavarovana vrsta. Zagrožena kazen za storilce navedenega kaznivega dejanja je do tri leta zapora oziroma do pet let zapora, če je dejanje storjeno v

kriminalni združbi ali če je žival ali rastlina velikega ali izjemnega naravovarstvenega pomena. Kazenski pregon za to dejanje zastara po desetih letih od storitve kaznivega dejanja.

Če so podani razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti, mora policija storiti vse potrebno (preveriti navedbe v prijavi, opraviti ogled kraja kaznivega dejanja, zavarovati sledi in dokaze, zbrati obvestila od vseh udeleženih oseb, prič in očividcev), da se izsledi storilec kaznivega dejanja in da se preiščejo okoliščine storjenega dejanja. Na podlagi zbranih obvestil policija nato sestavi kazensko ovadbo in jo posreduje državnemu tožilstvu. V primeru, da na podlagi zbranih obvestil ni podlage za kazensko ovadbo, pa policija državnemu tožilstvu pošlje poročilo.

Pri tem bi opozorili, da policija samo na podlagi posredovanega gradiva (fotografij, video posnetkov), ne more podati kazenske ovadbe, saj za začetek postopka potrebuje konkretne podatke o dejanju (kaj, kje, kdaj, kako, s čim, kdo). Je pa takšno gradivo lahko razlog, da policija začne z zbiranjem obvestil in morebitnih dokazov (preverjanje dejstev, sodelovanje z inšpekcijskimi službami in veterinarji, sodelovanje preko mednarodnega policijskega sodelovanja...).

V zadnjih letih je bila policija obveščena o posameznih primerih nezakonitega odlova volka, nazadnje v letu 2015, vendar posebnosti pri tem niso bile zaznane. V obravnavanih primerih gre največkrat za volkove, ki so ustreljeni in puščeni v gozdovih, storilec pa v večini prijavljenih primerov ni bil izsleden.

Na pristojnih inšpektoratih v letih 2015, 2016 in 2017 niso obravnavale nobenega primera, ki bi se nanašal na volka.

8. Ali je upoštevana, naša zahteva, da se ogled in odvzem vzorcev ob škodnem dogodku ter ocena škode izvede izključno s strani inšpektorjev oz. strokovnih oseb, ki niso povezani z gozdarji, lovci ali rejci?

V skladu z drugim in tretjim odstavkom 93. člena ZON naloge oškodovanec uveljavlja odškodninski zahtevek za škodo, povzročeno po živalih zavarovanih vrst na način in po postopku s smiselno uporabo določb predpisov o divjadi in lovstvu, ki urejajo uveljavljanje škode od države, naloge pooblaščenca ministrstva pa izvaja ZGS.

9. Zakaj ni ugodeno predlogu, da se ob škodnem dogodku obvesti in omogoči prisotnost predstavnika zainteresirane domače, ali mednarodne nevladne organizacije, ki se zavzema za zaščito volka?

Ocenjevanje škod po zavarovanih vrstah ureja 93. člen ZON. Nalogo opravi ZGS, ki ima usposobljene ocenjevalce in ti strokovno ter verodostojno opravljajo svoje delo.

S spoštovanjem

mag. Tanja Bolte
Generalna direktorica Direktorata za okolje

V vednost:

- Generalni sekretariat Vlade RS, gp.gs@gov.si
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gp.mkqp@gov.si
- Državni zbor RS – Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor in Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gp@dz-rs.si
- Državni svet RS, gp@ds-rs.si
- MNZ, Uprava kriminalistične policije – gp.policija@policija.si